

BUTLLETÍ INFORMATIU

SETEMBRE – OCTUBRE 2014

Any XLIX Núm 488

INCLOU SEPARATA COL·LECCIONABLE "ALTRES DADES SOBRE EL MONUMENT A ALFONS SALA"

EDITORIAL

Ben retrobats tots després, esperem, d'un bon temps –malgrat les guerres fraticides de Síria, d'Ucraïna, d'Irak que no aixeca el cap, dels països d'Àfrica que pateixen l'ebola, dels immigrants fugitius de la misèria que hipòcritament tots fomentem, de la miopia i supremacia del govern de l'estat davant les aspiracions del poble català, etc.- que tots el necessitem per carregar piles i refer l'esperit i el cos. Us desitgem el millor per a tots i tothom!

Engueuem un curs després del fi de festa d'èxit a jutjar per la participació a la moguda gogística de juny i juliol. Ens agradaria no perdre pistonada en el ritme in crescendo de les exposicions anuals. Fa ben pocs anys que semblava que el món del col·leccionisme s'acabava i crec que avui hem de valorar positivament el repte que ens van imposar els gestors del Centre Cultural Terrassa en exigir-nos una exposició monogràfica i no de petites dèries col·leccionistes de cadascú, d'altra banda necessàries socialment per al foment del nostre objectiu associatiu. La resposta de les exposicions a la seu social ha dinamitzat la participació social, exigint-nos estibar de la corda i de la confiança dels socis al servei de la ciutat. És inqüestionable l'augment qualitatiu i quantitatiu de la presència ciutadana de l'Associació establint sinergies amb d'altres entitats terrassenques que estimem i agraiem. La nostra participació als actes de la Festa Major en són una bona mostra.

Volem agrair també les aportacions i col·laboració, en aquests anys de retallades, de la Generalitat i de l'Ajuntament, de la Fundació Mina, de la Fundació Torre del Palau, del Centre Cultural Terrassa, de la Capella de Música de la Catedral, del consoci Francesc Comellas -nomes ell sap l'esforç que tant gentilment ha fet-, sense tots ells ens hagués resultat més difícil fer el que hem fet, tot i que el nostre compromís, convençuts com estem de la nostra responsabilitat, no hauria defallit, evidentment amb uns resultats més modestos. Tots ens n'hem de felicitar i procurar mantenir en el futur aquest nivell. Mans a la feina i a preparar ja des d'ara el proper fi de curs del 2015.

Properament rebreu la trucada o visita d'algun membre de la junta demanant-vos el vostre augment voluntari de quota. Com sempre la mare dels ous, l'economia, ens tenalla alhora que amenaça la continuïtat de l'Associació, esperem doncs la vostra responsable generositat.

Bona feina!

Un calendari de davantal del segle passat de Caixa d'Estalvis de Terrassa amb el dibuix de S. Padrós premiat en el XXIIIè Dia Universal del Ahorro

NOTÍCIES DE DINS

ENS HA DEIXAT EN DOMÈNEC VINTRÓ I RODÓ

El proppassat dia 6 de juliol a l'edat de vuitanta-un anys ens deixà l'amic i soci de l'Associació Grup Filatèlic Numismàtic i de Col·leccionisme. Patia una llarga malaltia, a la que va fer front amb la bonhomia que el caracteritzava.

Per la banda materna dels Rodó, Domènec Vintró provenia d'una família de serradors d'Olesa arribada a Terrassa a finals del segle XVIII i convertida a la pagesia. Aquesta família ha deixat personatges importants de la història terrassenca com el Canonge Rodó (Francesc Rodó i Sala, 1816-1902), l'escultor Pau Rodó i Samaranch, (1843-1903), ambdós biografiats per Baltasar Ragon o l'avi del Domènec, el vaquer Josep Rodó i Samaranch "Malet". Sobre ells i altres ascendents, havia tingut amb el Domènec agradables converses que recordaré amb nostàlgia.

El Domènec havia estat un bon col·laborador d'entitats ciutadanes com l'Arxiu Tobella i era un assidu de les tertúlies del Centre Excursionista. Tant en aquestes societats com en la seva vida professional ha deixat una colla nombrosa d'amics que l'apreciàvem. La cerimònia fúnebre del seu traspàs fou una mostra d'aquesta munió d'amics amb què comptava i que van voler estar presents malgrat ser un dilluns de Festa Major i coincidir amb una forta tempesta d'aigua. (RCE)

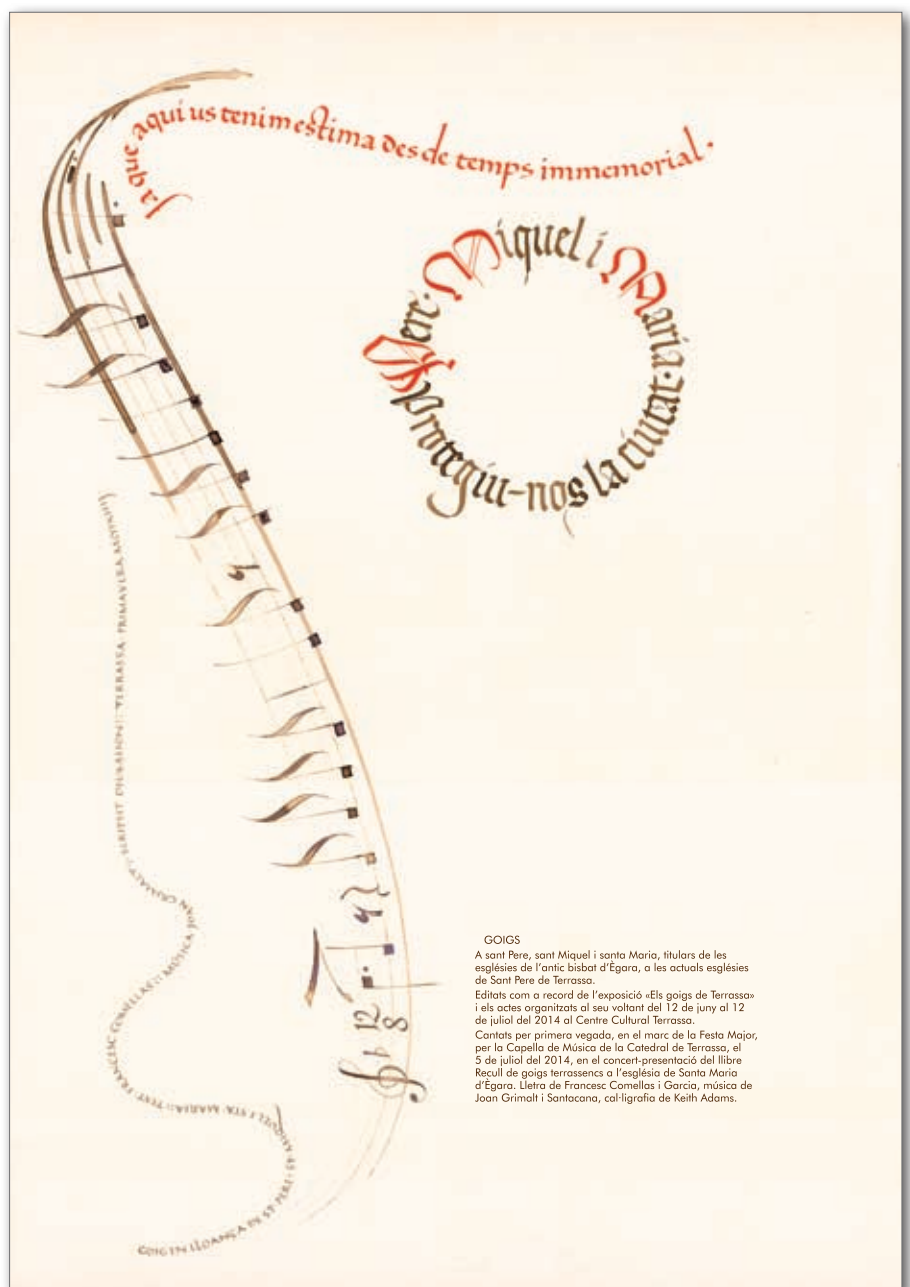
LA FIRA MERCAT D'INTERCANVI TAMBÉ ELS DIJOUS

A títol experimental i davant la petició de socis paradistes i la notable circulació de vianants entre setmana per la Rambla, el mes de juliol vam iniciar aquesta nova proposta que veurem si és encertada. La ja consolidada, malgrat els temps de crisi que vivim, dels dissabtes continuarà durant tot l'any. L'horari de la dels dijous serà de 2/4 de 10 fins a les 2 de la tarda. Tots hi sou convidats.

LES EDICIONS DELS GOIGS

Recordem que queden alguns goigs de luxe de l'edició dedicada a sant Pere, sant Miquel i Santa Maria d'Ègara, una edició limitada i numerada de 250 goigs que es ven al preu de 5 euros i que ens ajuda econòmicament, també queden alguns catàlegs de l'Exposició que es venen al preu de 5 euros. Els podeu adquirir a la secretaria de l'Associació.

La Fundació Torre del Palau ens fa saber que els socis que desitgin adquirir un exemplar de l'edició limitada i numerada del voluminós llibre+CD+DVD *Els goigs de Terrassa* –1240 pàgines amb la reproducció facsímil de tots els goigs de Terrassa editats fins el 23 d'abril del 2014–, el podran aconseguir ara amb un 15% de descompte. També el *Recull de goigs terrassencs* –72 pàgines+CD– al preu de 20 €, és una aportació al programa solidari Ajut a Estudiants del Tercer Món.

GOIGS

A sant Pere, sant Miquel i santa Maria, titulars de les esglésies de l'antic bisbat d'Ègara, a les actuals esglésies de Sant Pere de Terrassa.

Editats com a record de l'exposició «Els goigs de Terrassa» i els actes organitzats al seu voltant del 12 de juny al 12 de juliol del 2014 al Centre Cultural Terrassa.

Cantats per primera vegada, en el marc de la Festa Major, per la Capella de Música de la Catedral de Terrassa, el 5 de juliol del 2014, en el concert-presentació del llibre *Recull de goigs terrassencs* a l'església de Santa Maria d'Ègara. Lletra de Francesc Comellas i Garcia, música de Joan Grimall i Santocana, cal·ligrafia de Keith Adams.

EL LLOC WEB

El mantenim amb totes les propostes i hi anem aplicant les millores que ens són suggerides, tant bé com sabem, mercès al nostre consoci Miquel Pujades.

DADES DE PARTICIPACIÓ A LES ACTIVITATS GOGÍSTIQUES

L'Exposició ha rebut 1080 visites segons dades facilitades pel Centre Cultural Terrassa. Al concert a Santa Maria d'Ègara hi van assistir 70 persones. A la conferència 60, a la visita comentada a l'Exposició 35 i a l'Intercanvi unes 10 persones.

LES PROPERES EXPOSICIONS A LA SEU SOCIAL

La junta està avaluant i decidint les tres que presentarem aquest curs: la primera serà del dia 12 de novembre al 9 de gener del 2015. Les altres dues del 28 de gener al 18 de març i la darrera del 22 d'abril al 26 de juny (com sempre col·lectiva, aneu-hi pensant).

PUNTS DE LLIBRE 4A SÈRIE DELS CAPSGROSSOS DE TERRASSA

Amb motiu de la Festa Major vam editar la 4a sèrie i ja n'hi ha 28 d'editats. La propera per Sant Jordi del 2015. Les trobareu totes a la secretaria de l'Associació al preu de 3 € cada sèrie de 7 unitats. Amb aquesta hem recuperat la numeració segons els *Protocols de Festa Major* publicats per l'Ajuntament. Les fotografies són una aportació de Fotoclub Terrassa que els agraïm.

NOTÍCIES DE FORA

EL MUSEU D'HISTÒRIA DE CATALUNYA EXPOSÀ LA COL·LECCIÓ TURRÓ

Des del 23 d'abril fins l'1 de juliol passat va estar exposada al Museu de Història de Catalunya una selecció del paper moneda emès pels ajuntaments catalans durant la Guerra Civil per facilitar les petites transaccions comercials. Aquesta col·lecció de paper moneda havia pertangut un dels col·leccionistes més importants d'aquesta faceta numismàtica, Antoni Turró i Martínez (Barcelona 1915-2009) que en vida va pactar la seva donació a la Generalitat.

Els que vam conèixer l'Antoni Turró difícilment l'esborrarem de la nostra memòria. Patriota, independentista des de la seva joventut, fou membre del CADCI, del grup radical Nosaltres Sols, d'Estat Català i del Front Nacional de Catalunya. Va participar en els fets del 6 d'octubre de 1934 i tingué una llarga actuació en la Guerra Civil. S'exilià a França fins el 1942 que retornà a Catalunya sense perdre gens ni mica les seves conviccions. Es va apassionar en l'estudi de les emissions monetàries de la Guerra Civil de les terres de parla catalana (Catalunya, Andorra, País Valencià, les Illes i la Franja), dels ajuntaments però també dels sindicats i les cooperatives. Les seves col·laboracions en les publicacions numismàtiques sobre aquests temes van ser constants i seria massa llarg d'enumerar. En destacarem l'obra de referència dels col·leccionistes d'aquests bitllets, *Les emissions monetàries oficials de la Guerra Civil (1936-1939)*, editada el 2007 per la Societat Catalana d'Estudis Numismàtics, filial de l'Institut d'Estudis Catalans, societat on vam coincidir amb Antoni Turró en càrrecs directius de la seva Junta de Govern i a qui vaig substituir en el càrrec de tesorero. Turró va donar a la seu social de la nostra associació una de les seves habituals conferències sobre el tema de les emissions monetàries de la Guerra Civil. Reproduïm un paràgraf de l'Acta Numismàtica 39 de 2009 en què Turó pocs dies abans de la seva mort deia "No em puc

queixar de la meua vida. He passat patiments i alegries, he tingut tres fills, he plantat arbres i he escrit llibres. He fet la guerra, he patit en els camps de concentració, però me n'he sortit i he sobrepassat els noranta anys. M'he estimat i m'han estimat i la meua ha estat una vida plena".

La guerra provocà la retirada oficial, però també l'acaparament pels particulars de la moneda metàl·lica de valor intrínsec, creant un greu problema a les operacions comercials. La Generalitat solucionà en part aquest problema amb l'emissió de paper moneda de 2'50, 5 i 10 pessetes. Aquesta decisió no arribava, però, a solucionar les transaccions diàries dels particulars amb el petit comerç. La falta de moneda menuda obligà a tendes, bars i comerços a editar vals manuals o impresos per a tornar el canvi als compradors de les botigues i usuaris dels establiments. Aquesta solució improvisada tenia l'inconvenient que cada val només servia pel comerç que l'havia emès.

Els particulars es trobaven que tenien la butxaca carregada de vals: del venedor del diari, de la fleca, de la tenda de queviures, de la taverna, dels bars que sovintejava, etc. Els ajuntaments decidiren solucionar el problema emetent moneda municipal, que servia per a tots els particulars i els establiments del municipi que l'havia emès, encara que tampoc era admesa fora del seu municipi. De les emissions conegudes i conservades de les emissions dels vals particulars i dels bitllets municipals de la nostra ciutat, l'Antoni Turró i l'autor d'aquesta crònica vam ser autors el 1992 de la publicació *Les monedes de necessitat a Terrassa durant la Guerra Civil*, prologat per l'amic Jaume Canyameres i editat per l'Editorial Ègara. De l'emissió concreta dels bitllets municipals de Terrassa el 1937, vaig tenir ocasió de publicar-ne una extensa informació el 1995 en el número 10 de la revista Terme editada pel Centre d'Estudis Històrics i l'Arxiu Històric Comarcal de Terrassa. (Rafel Comes) rafelcomes@gmail.com

GOIGS GARROTUÍTICS DE SANT TORNEM-HI

Tant si ets mascle com si ets fembra,
siguis Pep o siguis Emi,
a principis de setembre
canta els goigs de sant Tornem-hi.

*Sant Tornem-hi, sant Tornem-hi,
sant Tornem-hi gloriós,
que de tots els sants del gremi
ets el més miraculós.*

Tornem junts cap a la feina,
ben contents i ben jolius.
Tots a punt, empunyant l'eina
i oblidant nostres estius.

Amb les panxes ben represes
per culpa de les paelles
i ben curulls de cerveses
sobreeixint les gargamelles.

Sense por i sense recances
als col·legues del despatx
els glossarem les vacances
fins que tinguin un empatx.

Sant Tornem-hi, sant Tornem-hi...

Et jurem, oh sant Tornem-hi!,
que amb el teu model tenaç
no farem més el bohemí
i ens inscriurem al gimnàs.

O, si no, farem piscina
en un club de natació
tenaçment i amb disciplina,
que es veu que encara és millor.

Ah sí: i aprendrem anglès,
amb constància i determini,
amb fascicles d'interès
dels de Planeta Agostini.

Sant Tornem-hi, sant Tornem-hi...

A tu a canvi et demanem
que ens siguis benefactor
i que aquest curs que encetem
sigui de tots el millor.

Que el passat ja se'ns allunyà
(com ho estàvem esperant!)
i el futur de Catalunya
el tenim aquí al davant.

Ara res no ens condiciona
i ja anem a caixa o faixa:
serem tots a Barcelona
el dia de la Ve Baixa.

Sant Tornem-hi, sant Tornem-hi...

I després cap a votar
el dia 9 de novembre
perquè puguin veure clar
com Espanya se'ls desmembra.

Ens foten pertot arreu,
ara el PP, ara en Pujol.
Ja cap més galifardeu
no ens colarà un altre gol.

Que gràcies a sant Tornem-hi
el poble no capitula.
Obtindrem el nostre premi!
Som tossuts com una mula!

*Sant Tornem-hi, sant Tornem-hi,
sant Tornem-hi gloriós,
que de tots els sants del gremi
ets el més miraculós.*

CODA

Ei "please", i si no has fet figa
i el teu goig no ens abandona:
que el Barça guanyi la Lliga
i el Madrid baixi a segona.

Lletra de Jaume Aulet i Amela

L'ONZE DE SETEMBRE

Tots sou convidats a participar a la manifestació d'enguany. Al matí a les 10 del matí davant l'Ajuntament, al raval de Montserrat, a la tarda a la gran V de votar a Barcelona. Els que hi vulgueu i pugueu anar-hi, Òmnium Cultural i l'Assemblea Nacional Catalana, els seus promotors, demanen que us hi inscriviu. Un cop més hem de manifestar el nostre dret i suport democràtic a la consulta del 9N.

Ningú ha de témer la consulta ni menys la veu del poble lliurement expressada. Si ens ho impedeixen segur que és bo per a Catalunya.

QUANT CATALUNYA TENIA FLORINS

Pel seu interès per als col·leccionistes reproduïm a les pàgines centrals i en facsímil l'article que va aparèixer a dues planes senceres a *La Vanguardia* segurs de l'interès que té per a un bon nombre de socis.

Quan Catalunya tenia florins

JOSEP PLAYÀ MASET
Barcelona

Catalunya va tenir la seva pròpia moneda durant segles i ara una selecció tan exhaustiva com única d'aquestes peces es posa a la venda a Barcelona. La casa Aureo & Calicó subhasta dijous vinent dia 24 un total de 1.250 lots de monedes de totes les èpoques amb una característica comuna: totes van ser encunyades en els dominis de la corona catalanoaragonesa. Hi haurà monedes que sortiran per 10 euros però altres tenen un preu de sortida de 18.000 euros i s'estima que el seu valor final superarà els 30.000. Hi ha peces que provenen de partides molt escasses i altres que no s'havien vist fins ara, només en fotografies o que són absolutament inèdites.

La subhasta, batejada amb el nom de Ramon Muntaner, és una de les més importants en matèria de numismàtica catalana i servirà per commemorar els 25 anys d'aquesta casa de subhastes situada a la plaça de l'Àngel, número 2, de Barcelona. A més s'ha editat per a l'ocasió un catàleg en el qual es reproduïxen totes les peces amb fotos molt detallistes, encarregades a una casa especialitzada de Stuttgart, amb una breu explicació de cada moneda i una introducció a càrrec de l'historiador Miquel Crusafont.

Segons diverses fonts, les monedes que se subasten procedeixen de diverses col·leccions i encara que no pot compararse amb les grans subhastes numismàtiques, el seu valor rau en la seva especificitat catalana. Una de les col·leccions més completes de moneda catalana que ha existit mai va ser la de Ramon Vidal i Quadras, venuda el 1888. Gairebé un segle després Banca Catalana va crear la seva pròpia col·lecció de moneda catalana, que també es va vendre i es va dispersar.

La dracma grega de Roses

La col·lecció que ara es posa en venda s'inicia amb les monedes més antigues conegudes a Hispània, i en concret les monedes gregues i les seves imitacions. Gràcies al text de Miquel Crusafont es pot reconstruir la història de Catalunya a través de les seves monedes. Tot comença el segle V abans de Crist, quan els ibers van veure desembarcar a Roses i Empúries els grecs i amb ells descobriren les monedes (només feia dos segles que s'havien inventat). Aviat van començar a encunyar dracmes amb un pes de 4 i 5 grams. Una d'elles, procedent de Rodetón (Roses), amb el cap de Persèfone gravat, té un preu estimat de 4.000 euros. D'Emporion (Empúries) procedeixen també diverses dracmes amb un cap femení gravat i al revers amb una imatge del Pegàs alat. Més tard els mateixos ibers van copiar aquestes dracmes, entre les quals destaca la de Lleida.

L'auri de Tarragona

Els romans van introduir en les monedes els bustos dels emperadors i també els seus símbols i obres públiques. Una de les peces més destacades és l'auri (moneda romana d'or equivalent

R

EL REPORTATGE

Catalunya va tenir la seva pròpia moneda durant segles i ara una selecció única i exhaustiva d'aquestes peces surt a subhasta

Auri de Vespasià
Moneda d'or de la Tarraconense
(70 a. C.). Molt rara. Preu
estimat: 8.000 euros

Diners de Vic
Representa els
bustos de St.
Pau i St. Pau i
un pagès amb
bous. Estimat:
8.000 euros

DRACMA DE ROSES

La Persèfone grega

Aquesta dracma encunyada a Roses (Rodetón) pels grecs és una de les peces més antigues conegudes. Representa el cap de Persèfone i una rosa vista per sota. Molt rara i en molt bon estat. Pes: 4,34 grams. Preu de sortida: 2.500 euros (estimat: 4.000).

DÍRHAM DE XÀTIVA

Peca musulmana

Dirham de Muhammad al-Watîf, de la dinastia dels hùdides de Múrcia. Pesa 1,55 grams i va ser encunyat a Xàtiva. Extraordinàriament bonic i raríssim. Més que extraordinàriament ben conservat. Preu de sortida: 4.000 euros (estimat de 5.000).

AS UNCIAL DE LLEIDA

Moneda ibèrica

Moneda pertanyent als habitants ibers d'Àrtira, primitiu nom de Lleida. Es distingeix un cap imberbe, amb dos dofins i al revers un genet amb palma i clàmide. Pesa 26,81 grams. Atractiva i rara. Preu de sortida: 750 euros (estimat de 1.200 euros).

REAL D'ALBÀNIA

Expansió mediterrània

L'expansió mediterrània de la Corona catalanoaragonesa va arribar fins a Albània on es van encunyar aquests reals del rei Alfons i l'escut d'armes catalanoaragonesa en rombe. Pes: 3,60 gr. Extraordinàriament estrany i molt ben conservat. Preu: 6.000 euros (estimat: 9.000).

a 25 denaris) de Tarragona, del temps de Vespasià, una de les primeres peces d'or que s'encunyen en territori peninsular. S'estima un preu final de subhasta de 8.000 euros.

Les monedes visigodes

Els visigots van adoptar les lleis i monedes romanes, perquè la seva capacitat creativa va ser molt menor, però també van encunyar peces d'or en forma de trients, de gran raresa. Una d'elles, encunyada a Tarragona en temps de Recared I, té un valor estimat de 5.000 euros.

Les taifes islàmiques

Inicialment les monedes dels musulmans es fabricaven a les capitals del sud de la Península, però més tard amb la divisió dels regnes de taifes, es van fer també a Dènia, Lleida, Mallorca i Saragossa, generalment en plata. Solen ser rares, especialment un dirham de Xàtiva, de valor estimat de 5.000 euros.

Les monedes carolíngies

La intervenció de l'imperi carolíngi va suposar la creació de la Marca Hispànica. Les monedes de Carlemany són també molt rares i s'anticipen 150 anys a les de la resta del territori peninsular. Segons el catàleg redactat per Teresa Sisó, Eduard Domingo i Lluís Lalana, els diners de plata de Carlemany encunyats a Barcelona i Girona, que aquí es posen a la venda, formen part dels tres únics exemplars coneguts. El de Girona té un preu estimat de 8.000 euros i els altres dos exemplars coneguts són a la Biblioteca Nacional de París i al Museu de l'Hermitage de Sant Petersburg.

El diners dels comtats catalans

Els comtes catalans van començar a poc a poc a encunyar monedes de plata i més tard de velló (un aliatge de plata i coure). Des-

taquen les monedes episcopals de Vic, entre els segles X i XII, entre les que destaca la de Berenguer Sunifred (un dels 14 exemplars coneguts), amb els bustos de Sant Pere i Sant Pau i al revers un pagès conduint dos boucs (en el seu temps es coneixia com *diners dels boucs*). Es valora en 8.000 euros. També destaca una peça d'un àngel del comtat de Besalú i una altra del comtat de l'Urgell (de Pedro Ansúrez, únic exemplar conegut fins ara

a pagaments importants, ja fossin transaccions comercials o expedicions militars es continuava utilitzant el flori o el croat, però per anar a comprar pa o oli s'utilitzava la moneda municipal com la *pellosa* de Tarragona o la *pagesa* de Tàrraga.

Les peces més valorades

Una moneda del 1521, doble principat de Barcelona, raríssim, pertanyent als comtes de Barcelona, surt per 15.000 euros i s'estima que pot ar-

ribar als 25.000 euros. Una quàdruple corona de València, que va pertànyer a la col·lecció Caballero de las Yndias, surt en 18.000 euros i el seu valor s'estima en 30.000. Aquests preus tot i ser elevats no poden comparar-se amb els de subhastes numismàtiques, com la ja citada col·lecció Caballero de las Yndias o d'altres com la que Sotheby's va fer fa dos anys de les 38.000 monedes espanyoles de la Hispanic Society (la col·lecció

d'Archer M. Huntington) taxada entre 25 i 35 milions de dòlars.

Les saques de Barcelona

Amb l'arribada de les grans remeses d'or i plata americanes, es passarà dels florins i croats de 3 grams de pes a les unces i dirros que pesen fins i tot vuit vegades més, encara que això afecta menys la moneda catalana que la castellana. A Catalunya les monedes eren encunyades a la Seca de Barcelona, fundada al segle XIII, que va acabar instal·lant-se a l'actual carrer de la Seca, en un local actualment utilitzat com a teatre (La Seca. Espai Joan Brossa). L'any 1534, Carles I va manar

que s'unifiquessin algunes de seques de tot Espanya i es va tral·ladar a una altra de seca al carrer Basea (avui destinat a un espai de restauració de la cadena Sagardí).

Les últimes monedes catalanes

La guerra dels segadors va implicar que Catalunya organitzés un sistema descentralitzat d'emissió de plata i fabricació de múltiples. En aquesta subhasta apareixen peces fabricades a Argenton, Banyoles, Besalú, Cervera, Girona, Mataró, Vic i Barcelona. La moneda catalana es manté fins al final de la guerra de successió, quan Felip V l'anul·la. Abans fins i tot apareix l'ança de Barcelona (en la subhasta es preveu que pugui assolir els 9.000 euros), una peça de quatre escuts mallorquins de Carles II i les singulars peces de 10 de rals de Sardenya del mateix sobirà.

Encunyacions durant l'època napoleònica

A partir de Felip V les emissions a Catalunya són episòdiques i circula bàsicament moneda castellana. Una de les excepcions són les emissions de Barcelona de quarts i pessetes amb l'escut de la ciutat al revers, durant l'ocupació napoleònica. I posteriorment els rals de Ferran VII encunyats en una seca ambulat que passa per Reus, Tarragona, Mallorca i Lleida (on es va fer molt popular l'anomenat duro de Lleida).

Monedes creades per la Unió Catalanista

L'any 1900 la Unió Catalanista va voler ressuscitar la moneda catalana encunant peces d'or, plata i coure que circulaven entre els seus simpatitzants. Es tracta en realitat de medalles modernistes, dibuixades per Juli Vallmitjana i sortides del seu propi taller. Eren d'or, plata i coure, no portaven gravat el seu valor, però per les mesures i el seu contingut en metall tenien un valor equiparable a les monedes espanyoles del moment. Tenien una imatge de Sant Jordi i al revers, l'escut català. És possible que d'aquí a uns anys es busquin també unes falses monedes de l'euro català que uns veïns de Lleida van fer encunyar l'any passat a la Xina (il·lustrades amb un Sant Jordi o una exanxeta coronant un castell i el lema "República Catalana 2014").

Moneda local durant la Guerra Civil

En el període 1936-39, molts ajuntaments catalans van imprimir paper moneda, però alguns a més van fer moneda metàl·lica. També la Generalitat republicana va emetre bitllets propis, i tant els uns com els altres al final de la contesa van ser rebutjats i no es va acceptar ni tan sols el seu intercanvi per les pessetes que a partir de llavors van regnar durant quaranta anys amb l'efigie del *Candilló* Francisco Franco. El catàleg de la subhasta es tanca amb la reproducció d'algunes d'aquestes emissions locals procedents de l'Anella del Vallès, Arenys de Munt, Gratallops, Empuri (correspon a la població de Sant Pere Pescador, a la qual durant la guerra es va canviar el nom), Mollerussa, Olot, La Ràpita dels Alfacs (que havia substituït a Sant Carles de la Ràpita) i la Segarra de Gaià (de S. Coloma de Queralt).

Aquestes monedes van ser l'últim episodi conegut de la moneda catalana.

Dracma líbica
Moneda líbica d'importació emporitària. Estimat: 2.500 euros

5 rals d'Argemona
Moneda de l'any 1542. Molt rara. Estimat: 3.000 euros

Pesseta de 1813
20 pessetes de Barcelona de l'època napoleònica. Estimat: 3.000

d'aquesta moneda, valorat en 6.000 euros).

Florins, croats i rals d'or coronats

La etapa de l'expansió mediterrània es tradueix en l'aparició dels florins d'or i els rals de plata circulant per tots els regnes, inclosos Sicília, Sardenya, Nàpols i Albània. Entre les peces de velló destaca el popular *caragirat* de València, els diners de Múrcia de Jaume II, el coronat de Martí I l'Humà i els mitjans croats d'Enric de Castella i Pere de Portugal que es consideren peces úniques (amb un preu estimat per moneda de 10.000 euros). Per la seva raresa destaca el ral de plata d'Albània (9.000 euros).

Es florins d'or

Crusafont assegura que des de l'espectacular subhasta de fa cinc anys de la col·lecció Caballero de las Yndias no havien sortit a la venda tants florins d'or (en aquella subhasta es van recaptar més de sis milions d'euros i una de les monedes d'or va sortir amb un preu de 800.000 euros). En la d'ara hi ha peces que no s'havien vist mai ni en fotografia com un flori d'or de Joan I, del segle XIV (estimat en 4.000 euros) i la raríssima i potser única moneda coneguda, el flori d'or de Ferran I, el d'Antequera (estimat en 3.000 euros). Però també altres peces com l'espasa de Pere III, el ral d'or de Mallorca de Pere de tres roses, el principat de Perpinyà de Ferran II i un triomf sicilià del mateix monarca.

Monedes municipals

A partir de finals del segle XIV els tallers de Barcelona i Saragossa deixen d'encunyar moneda petita i s'expandeixen les monedes municipals que cobreixen aquesta franja. Apareixen emissions de tallers d'Arbeca, Balaguer, Cubells, Eivissa, Caldes de Montbui, Solsona i Cardona. Per

CROAT D'ENRIC IV
Moneda medieval

Les monedes medievals ocupen una part important de la subhasta. Es tracta d'un croat del rei Enric IV de Castella, l'impotent (1462-1464), encunyat a Barcelona. Pesa 3,22 grams. Molt bonica i raríssima. Extraordinàriament ben conservada. Preu: 4.000 (estimat: 6.000).

CORONA DE VALÈNCIA
Or de Carles I

Quàdruple corona de València del rei Carles I. Representa la creu i l'escut. Només es coneix un altre exemplar. Va pertànyer a la col·lecció Caballero de las Yndias. Extraordinàriament ben conservada. Peça atractiva i raríssima. Preu: 18.000 (estimat: 30.000).

DURO DE GIRONA
Peça napoleònica

Un senill duro del 1808 encunyat a Girona, durant el període de la invasió napoleònica. També es van fer en altres ciutats de Catalunya. Molt ben conservat. Preu: 90 euros (estimat: 150 euros). El de Lleida, molt més escàs, surt per 4.500 euros.

MEDALLA UNIÓ CATALANISTA
Els 10 cèntims del 1900

Medalla-moneda creada al taller de Juli Vallmitjana, equivalent al mòdul de 10 cèntims. Presenta lleus copets. Preu de sortida: 40 euros (estimat: 60). La moneda de la mateixa Unió Catalanista equivalent a les 5 pessetes, més rara, surt per 900 euros.

LES NOSTRES DÈRIES

“He practicat un col·leccionisme sentimental i familiar”

Manel Ros Calsina entrevista **Antoni Garriga i Rius**

Antoni Garriga i Rius (Terrassa, 1925) és un dels veterans del Grup però sorprèn per la seva vitalitat i la seva bona memòria. Casat amb Carme Setó i Prat (pintora i dibuixant) són pares de tres fills, avis de quatre néts i ja fa sis anys que són besavis. La seva bona salut i la seva inacabable curiositat li permeten mantenir una activitat envejable participant, entre d'altres, al Centre Excursionista i a l'Aula Gran.

Als 12 anys ja va entrar a l'Escola d'Arts i Oficis on va estudiar càlcul mercantil i comptabilitat, aleshores anomenada “tenidoria de llibres”. Posteriorment, va treballar a diverses empreses del sector tèxtil fins que l'any 1962 es va establir pel seu compte amb l'empresa “Nuaments mecànics Antoni Garriga”. Sempre de forma discreta ha compaginat la seva vida laboral amb moltes altres activitats, entre elles, la col·leccionista.

Amb 89 anys acabats de fer, el veiem en un estat de salut envejable i amb una gran activitat física i intel·lectual, quin és el seu secret?

Deu ser que he caminat molt i he menjat poc! Tota la vida he estat vinculat al Centre Excursionista i sempre ens ha agradat molt la muntanya. Actualment, encara pertanyem al grup de “Petites caminades” iniciat per Mateu Fusalba els anys 1970. Som una colla de 70 o 80 persones i cada mes s'organitza una sortida d'un dia complet. A més a més de caminar, ens ho passem molt bé!

A banda del Centre Excursionista, també participa en altres entitats de la ciutat, oi?

Sí, ja fa anys que pertanyem a l'Aula Gran i assistim a les seves conferències setmanals. A més a més, haig d'agradir a Carles Puig i a Francesc Palet que m'insistissin tant en deixar per escrit les meves vivències i els meus pensaments. Precisament, em fa molta il·lusió que aquest any he pogut publicar un petit opuscle amb el recull de tots aquests escrits.

Pel que fa referència a la seva vessant col·leccionista, d' on li prové la seva afició, ja li venia de família?

No, a la meua família no tenia precedents col·leccionistes. El meu pare era teixidor i va ser un esperantista molt actiu del grup terrassenc *Lummon* (Llum) però no va ser col·leccionista. En canvi, jo vaig començar de nen amb els cromos de les xocolates “Piera y Brugueras”. Es tractava d'una fàbrica de xocolata terrassenca que va publicar col·leccions de cromos molt diverses, des de jugadors de futbol, artistes de cinema, geografia, història, etc. També en col·leccionava de xocolates Juncosa que va ser un dels principals fabricants de xocolata de Barcelona durant molts anys.

Durant la seva infantesa també col·leccionava d'altres coses?

Vaig ser un gran lector del Patufet i en conservo una bona col·lecció. També tinc moltes petites novel·les de Folch i Torres. Podríem dir que va ser l' inici de la meua afició pels llibres.

Quan va començar la seva relació amb la nostra Associació?

Devia ser a primers dels anys 1980, a través d'en Joan Mateu que aleshores crec que era el tresorer. Ell rebia uns articles de filatèlia de Madrid i jo els hi traduïa al català per al butlletí del Grup. Per la meua feina de comptable havia anat recollint molts segells usats i vaig poder anar reunint la col·lecció pràcticament completa des de l'any 1950. D'altra banda, també vaig col·leccionar els segells nous d'Espanya durant uns 20 anys.

Quina altra col·lecció ens podria destacar?

L'any 1980 es va crear l'ecu com a moneda virtual de la Comunitat Econòmica Europea (actualment la Unió Europea). Aquesta moneda va ser el precedent de l'euro i no va circular mai com a moneda de curs legal però sí que se'n van fer força edicions commemoratives a diversos països. Al tractar-se d'una moneda nova em va semblar una bona oportunitat i vaig començar la col·lecció. Al final en vaig reunir unes tres-centes unitats entre les quals n'hi ha una sèrie amb temes catalans.

Com a terrassenc i col·leccionista, què li sembla el llibre *Els goigs de Terrassa* que s'acaba d'editar?

Em sembla una obra realment valuosa i felicito en Francesc Comellas que s'hi ha abocat amb cos i ànima. El concert celebrat a Santa Maria d'Ègara va ser preciós, la música dóna el sentiment i la vida plena als goigs.

Per part meua, vaig començar gràcies a Pau Julià, treballador de Tipografia Martí i membre del Centre Excursionista, que ens va animar a col·leccionar els goigs de Terrassa. D'altra banda, també recordo amb molta estimació la figura de Mateu Fusalba que va ser un gran erudit i una referència pels seus valors per a molts companys del Centre Excursionista.

Ha exposat alguna de les seves col·leccions?

La veritat és que sóc soci del Grup i he assistit a diverses conferències però no he tingut una vida social massa activa per això no he exposat mai les meves col·leccions.

Una altra de les seves grans aficions ha estat la fotografia, oi?

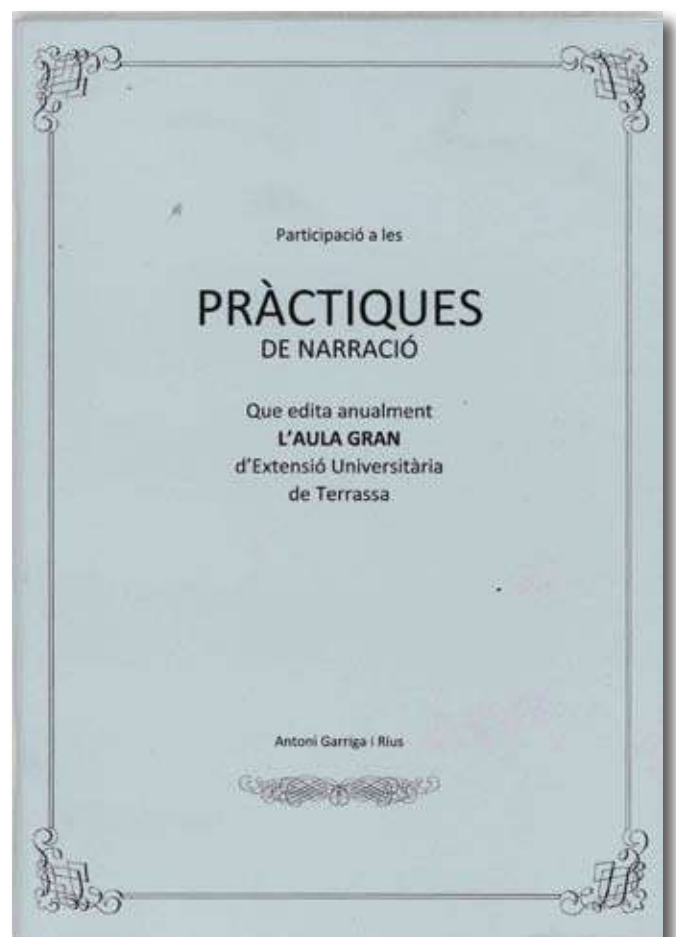
Vaig tenir la meua primera màquina l'any 1954 i tinc una bona col·lecció de fotografia familiar i de muntanya. Precisament ara estic restaurant àlbums de fotos antigues que ja necessiten alguna "reparació". Quan van arribar les noves tecnologies digitals em va semblar que ja no calia entrar-hi i ho vaig deixar.

Actualment, segueix mantenint actives les seves diverses col·leccions?

La veritat és que ara ja no hi vaig al darrera, si surt alguna cosa, perfecte, però ja no vaig a buscar res expressament.

Ha pensat quin serà el futur i la continuïtat de les seves col·leccions?

Jo sempre he intentat seguir l'esperit del meu pare però no puc saber que passarà més endavant. Això és una qüestió molt personal, cadascú dóna valor a coses diferents. Jo he practicat el col·leccionisme d'una manera molt íntima i discreta, amb un cert esforç i constància però, per a mi, ha tingut sobretot un valor sentimental i familiar, sense donar-li massa transcendència.

EL COL·LECCIONISME A INTERNET

per Santi Rius - srcterrassa@gmail.com

COL·LECCIONAR TAPS DE CERVESA

Potser és perquè quan escrivia feia calor i em venia de gust una cervesa o simplement perquè cada vegada veig més marques al mercat que he pensat que podríem parlar del món del col·leccionisme de taps de cervesa.

Podria haver triar el col·leccionisme de taps de tot tipus de refresc però és que aquest és molt ampli i només el del món de les cerveses ja ens pot donar molt joc.

Primer permeteu-me que faci un breu apunt històric, ja que la cervesa és un producte mil·lenari. Tot es va iniciar quan l'ésser humà es va fer sedentari i va començar a cultivar la terra. Amb els cereals, arrels i fruites van cuinar una beguda, que un cop fermentada es convertia en un líquid moderadament alcohòlic. El procés de fermentació inicial es feia per pura masticació dels ingredients, ja que la saliva fa digerible la fècula i ajuda a proporcionar ferment. Per ensucrar i aromatitzar la beguda feien servir mel o gingebre, ingredients que ja en l'Edat Mitjana van ser substituïts pel llúpul, tal i com ho fem actualment.

Els sumeris són els primers que ens han deixat informació sobre l'ús de la cervesa ja que ens han arribat escrits en els que ja expliquen de forma detallada el procés d'elaboració d'un tipus de cervesa que anomenaven "sikaru". El que no sabem és si llavors ja existia alguna forma de tap per tapar-la.

Bé, per endinsar-nos en aquesta temàtica he triat un lloc web senzill anomenat <http://coleccionismocervecero.blogspot.com.es/> en el que hi trobarem una ica de tot: des de taps, etiquetes, segells temàtics sobre cervesa, "merchandasing", ampolles, llaunes, pòsters, i tot el que us pugueu imaginar del món de la cervesa.

Ara bé, si us voleu dedicar a aquest món hi ha un espai a internet que és del tot imprescindible conèixer i que us asseguro que us serà de gran utilitat. Es tracta d'un lloc on podreu identificar qualsevol tap de refresc, només indicant alguna de les lletres que hi trobeu impreses: <http://www.bottlecaps.de/index/>. Per exemple, he trobat una cervesa de les illes Antigua i Barbuda anomenada Wadadli que d'altra manera segurament no hauria trobat mai i fins i tot m'ha proporcionat l'enllaç a la web del fabricant: <http://www.antiguabrewery.com/>

I si el tap que teniu no té cap lletra podeu intentar classificar-lo amb el dibuix i per això us farà falta visitar l'espai web: http://www.h-rydzy.de/KK/Forum/Forum_Motive/FORUM_Start.htm on podreu fer-ho atenent al tipus de dibuix que hi figura.

Us recomano fer una visita a una de les webs amb més informació sobre taps de refresc dels països soviètics que hi ha al món: <http://www.capscollection.ru> tot i que us caldrà saber rus per poder-hi navegar. Podreu

trobar-hi entre moltes d'altres la cervesa d'Ucraïna NIZHIN que data del 1787.

Si no us heu aclarit massa amb el rus podeu passar al francès i anar a visitar: <http://www.capsulesdebieres.fr> un lloc de culte per als col·leccionistes de taps de cervesa franceses i on hi trobareu la història de William Painter, l'inventor del tap de corona (l'any 1892) per a les ampolles de vidre i on descobrireu que els taps de corona originals consten de 21 dents (és realment curiós de saber el perquè han de ser exactament 21 les dents d'un tap de corona).

Prop de França podem visitar la web austríaca <http://www.wiltz.at/beercaps/>

Podem també fer el salt a l'altra banda del Atlàntic i visitar l'espai: <http://www.thebottlecapman.com/> on hi trobarem molts taps i entre ells el bonic tap d'una cervesa d'Alaska amb el símbol d'un ós polar. També podeu anar fins a Canada i visitar l'espai de col·leccionisme <http://www.freewebs.com/laphmo/>

I a Espanya, com no, potser el lloc que cal visitar primer hauria de ser: <http://www.celce.org/>, el del "club español de coleccionismo cervecero", on hi trobareu tot tipus d'informació a l'entorn del món de la cervesa: trobades, fòrums, anècdotes, etc. També podem visitar un petit blog particular dedicat als envasos de cerveses de tot el món <http://cervezas.jimdo.com/> o l'espai de col·leccionistes de taps de corona: <http://chapas.webcindario.com/Chapas.htm>

Finalitzarem amb una web on hi ha una relació de tots els col·leccionistes de taps de corona i en el que si vosaltres en sou us hi podeu apuntar: <http://www.crowncaps.info/index.php>

Cervesa Alaska Red on Tan

Cervesa El azor

Cervesa Nizhin

Cervesa Wadadli

LA BOTIGA DEL COL·LECCIONISTA

CATÀLEGS EXPOSICIONS 5 €:

Papers de Guerra

El Petit Príncep

Cotxes Scalextric, tot un món de col·leccionisme

Els Goigs de Terrassa

PUNTS DE LLIBRE (SÈRIES DE 7 UNITATS) 3€:

Xemeneies de Terrassa, 1a sèrie

Capgrossos de Terrassa - Sant Jordi 2013, 2a sèrie

Capgrossos de Terrassa - Festa Major 2013, 3a sèrie

Capgrossos de Terrassa - Sant Jordi 2014, 4a sèrie

Capgrossos de Terrassa - Festa Major 2014, 5a sèrie

AUQUES (EDICIONS LIMITADES I NUMERADES) 3€:

Festa Major de Terrassa 1929

XI Fira Modernista de Terrassa

CALENDARIS DE BUTXACA (SÈRIES DE 8) 3€:

Any 2013 dibuixos d'Antoni Sebastià i Querol

Any 2014 dibuixos de Pere Prat

SOBRES DE SUCRE (SÈRIES DE 6 UNITATS) 1€:

Terrassa 2010, Fotografies de M. Paraira, en color negre i verd

Refranyes Catalans, col. J. Alemany i M Paraira

La llegenda de Sant Jordi, dibuixos d'A. Paraira i col. M. Paraira

Masies de Terrassa, dibuixos de Montserrat Font

EL PETIT PRÍncep,

DVD en llenguatge de signes català, 10 €

MEDALLÍSTICA:

Disposem d'algunes medalles commemoratives de ben diversos esdeveniments.

Properament us n'oferirem una relació i el preu.

MONEDES DE TERRASSA - FACSIMILS

Augmentat del senyal de Terrassa incús i anepígraf, estampat el 1472, a la guerra dels Remences. 10€

Augmentats dels sisens d'aram encunyats a la Universitat forana de Terrassa durant la guerra dels segadors (1640-1652)

GOIGS

Sant Jordi, 2014, 1€

Sant Pere, sant Miquel i santa Maria d'Ègara, 2014, 5€.

Edició commemorativa i numerada quatre pàgines

En venda a la seu social, a les Fires-Mercat dels porxos del Centre Cultural Terrassa els dissabtes i diumenges i també per correu. Comades a: elgrup@josoc.cat

AGENDA

VENC, CANVIO, DONO, BUSCO, COMPRO...

Aquesta secció és gentilmente oberta als vostres anuncis breus: envieu-ne el text a elgrup@josoc.cat

SETEMBRE 2014						
Dilluns	Dimarts	Dimecres	Dijous	Divendres	Dissabte	Diumenge
1	2	t	f	t	f	m
8	9	t	f diada nacional	t	f	m
15	16	t	f	t	f	m
22	23	t	f rj	t	f	m ln
29	30					

OCTUBRE 2014						
Dilluns	Dimarts	Dimecres	Dijous	Divendres	Dissabte	Diumenge
		t	f	t	f	m
6	7	t	f	t	f	m
13	14	t	f rj	t	f	m
20	21	t	f	t	f	m ln
27	28	t	f	t		

FIRES, MERCATS, TROBADES I EXPOSICIONS

Vegeu: www.eltroc.org

FIRA-MERCAT D'INTERCANVI, PROMOCIÓ DEL COL·LECCIONISME I ANTIGUITATS

Tots els dissabtes al porxo del Centre Cultural Terrassa, de 9 del matí a 2/4 de 2 del migdia, Rambla d'Ègara 340 de Terrassa. GPS: N - 41° 33' 58" E - 2° 00' 27"

A títol experimental també els dijous

MERCAT DEL COL·LECCIONISME

Els diumenges, al porxo del Centre Cultural Terrassa, de 10 a 2/4 de 2 del migdia, llevat del mes d'agost.

SEU SOCIAL

Oberta els dimecres i els divendres no festius de 2/4 de 6 a 2/4 de 9. El mes d'agost no hi ha activitats.

INTERCANVI SOBRES DE SUCRE

El quart diumenge de cada mes, llevat de juny, juliol i agost a la seu de l'Associació de 10 a 2 del migdia. Accés pel carrer Torres Garcia s/n - Centre Cultural Terrassa

Publicació periòdica informativa de
 l'ASSOCIACIÓ GRUP FILATÈLIC, NUMISMÀTIC
 I DE COL·LECCIONISME DE TERRASSA
 Rambla d'Ègara, 340 2a (Centre Cultural Terrassa) 08221 Terrassa
 Cel: elgrup@josoc.cat - Fax: 937 805 299
 GPS: N - 41° 33' 58" E - 2° 00' 27"
 Dipòsit Legal B-28609-2011
 ISSN 2014-3265 ISSN Internet 2014-587X

L'Associació Grup Filatèlic, Numismàtic i de Col·leccionisme de Terrassa no es fa responsable dels punts de vista expressats en els articles signats pels seus autors ni els comparteix necessàriament. Alhora, recomana i n'autoritza la seva difusió sempre que se n'indiqui la procedència.

Seguint el compliment de la LO 15/1999, de protecció de dades de caràcter personal, l'informem que les seves dades personals de què disposem estan incorporades a un fitxer amb la finalitat de permetre la gestió social de l'associació amb els seus socis. Aquest fitxer, de titularitat i responsabilitat de l'Associació, pren totes les mesures necessàries per garantir la seguretat i confidencialitat. Li comuniquem el seu dret a accedir, rectificar, oposar-se, i si escau, cancel·lar les seves dades personals del fitxer del qual som responsables mitjançant un correu adreçat a elgrup@josoc.cat, o per correu postal a la nostra seu social.

Intercanvi i compra de plaques de cava

Jaume Bou, 639 374 919

Terrassa FC, tota mena d'objectes, fotografies, documents

Josep Manuel Gómez
 Tel.: 639 304 381 - 937 349 190

Sobrets de sucre, intercanvi

Miquel Paraira
 Tel.: 690 665 392 - 937 855 565
mparaira@yahoo.com

Segells

A bon preu, de gairebé tot el món.
 Alfonso Morales, 635 781 429
eltioaquiles49@gmail.com

Mercat **m**

Trobada **t**

Fira, mercat d'intercanvi **f**

Intercanvi mensual sobrets de sucre **ln**

Exposició **e**

Conferència **c**

Reunió junta **rj**